Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

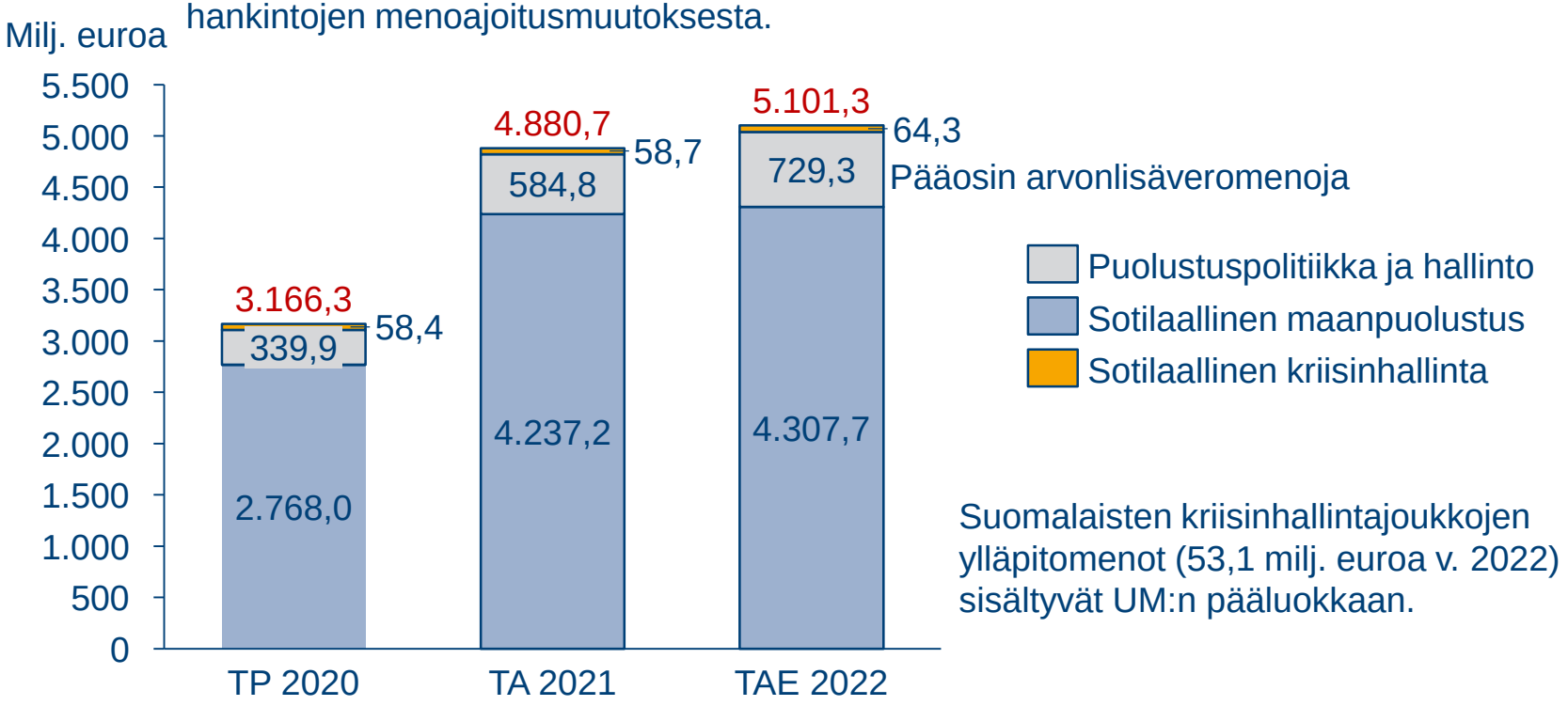
HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Pl. 27 Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustusvaliokunta 19.10.2021

PLM:n hallinnonalan määrärahat vuoden 2022 talousarvioesityksessä

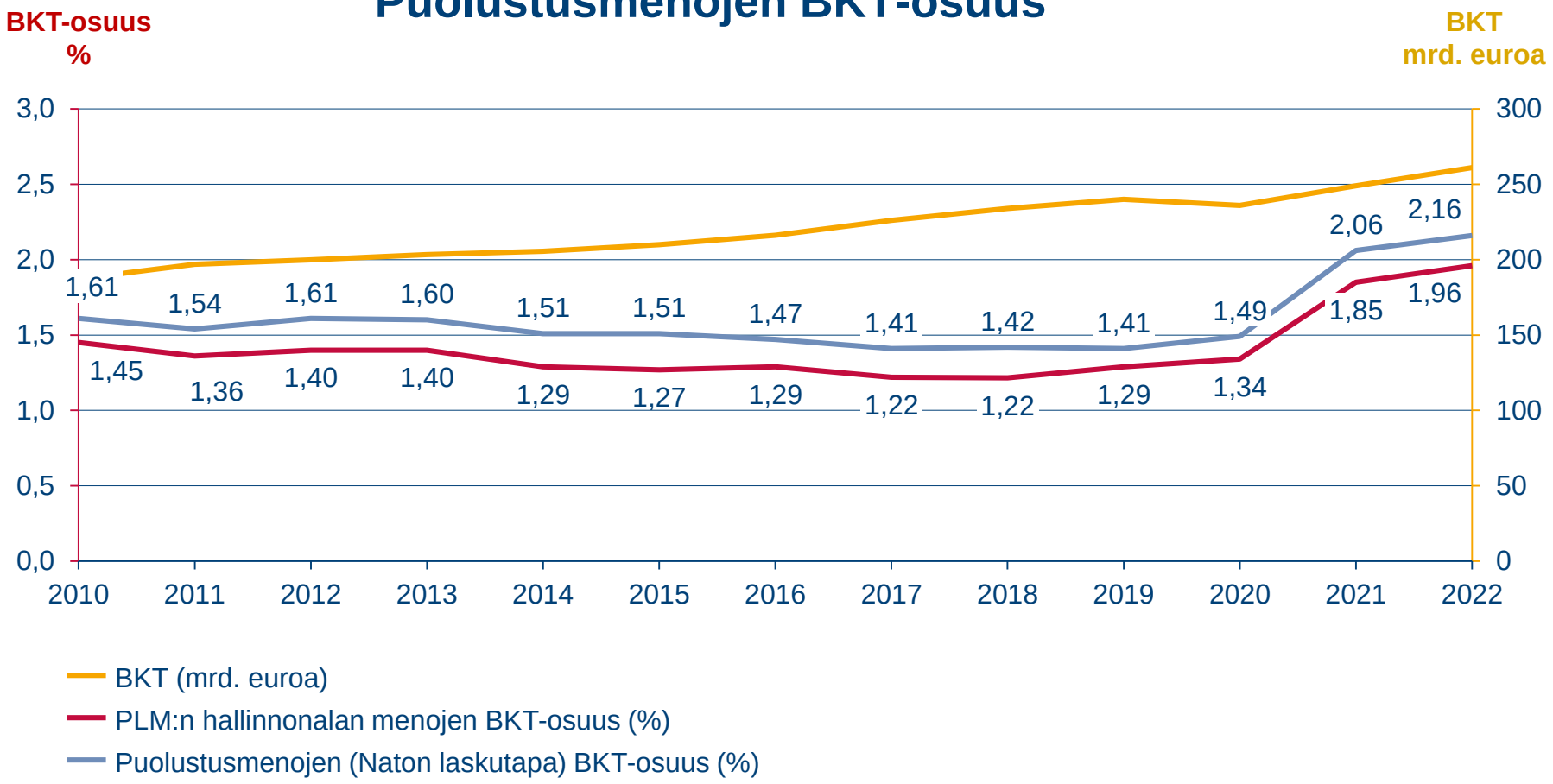
- Yhteensä n. 5,1 mrd. euroa, josta kehykseen kuuluvia menoja on 4 391 milj. euroa ja kehyksen ulkopuolisia arvonlisäveromenoja 710 milj. euroa.
- Menojen yhteismäärä on 221 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2021 varsinaisessa talousarviossa. Lisäyksestä n. 2/3 johtuu kehysten ulkopuolisista arvonlisäveromenoista.
- Määrärahojen lisäys on ilman alv-menojen osuutta n. 1,8 %, mikä johtuu pääosin hinta- ja kustannustasotarkistuksista sekä vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa tehdystä hankintojen menoajoitusmuutoksesta.

Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (53,1 milj. euroa v. 2022) sisältyvät UM:n pääluokkaan.

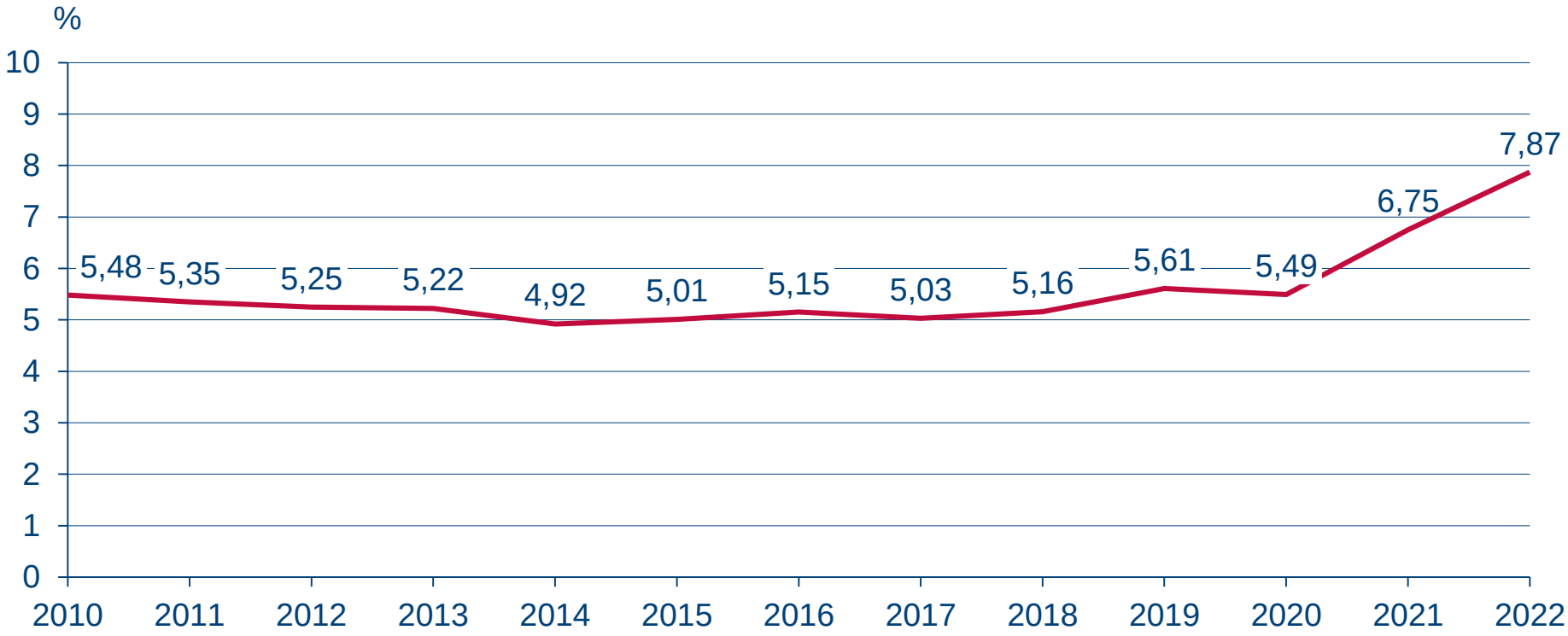
Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustusmenojen BKT-osuus

- Bruttokansantuotteen kehitysarvio perustuu VM:n syksyn 2021 ennusteisiin.
- Vuoden 2021 menoissa on otettu huomioon kolmas lisätalousarvio.
- Vuoden 2022 menot perustuvat hallituksen talousarvioesitykseen.

PLM:n hallinnonalan osuus valtion budjettitalouden menoista (%)

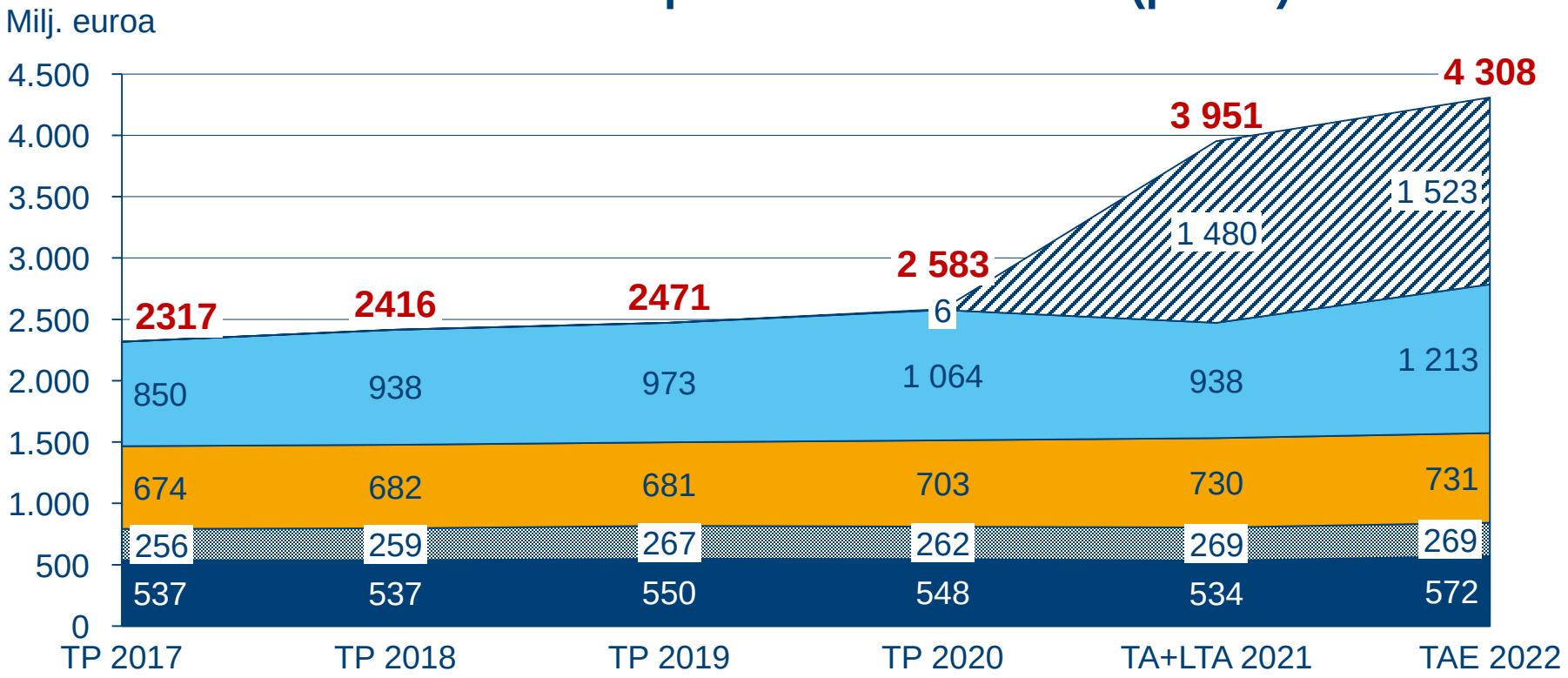

- Vuosien 2010−2020 tiedot perustuvat valtion tilinpäätöksiin, joissa siirtomäärärahat katsotaan käytetyksi sinä vuonna, jolloin ne on myönnetty.
- Vuoden 2021 tiedot perustuvat varsinaiseen talousarvioon ja lisätalousarvioihin.
- Vuoden 2022 tiedot perustuvat hallituksen talousarvioesitykseen.

Mitoitusmuutokset vuoden 2021 varsinaiseen talousarvioon verrattuna

Selite	Muutos v. 2021 verrattuna (milj. euroa)
Lisäykset v. 2021 talousarvioon verrattuna yhteensä	**+249,2**
- Kehyksen ulkopuolisten alv-menojen lisäys (lähinnä HX-hankkeesta johtuen)	+144,4
- LTAE III 2021 menoajoitusmuutokset	+36,3
- Monitoimihävittäjien hankinta; kustannustasotarkistus (2022)	+22,5
- Monitoimihävittäjien hankinta; vuosiosuuden muutos	+20,0
- Muut hinta- ja kustannustasotarkistukset (pl. HX-hanke)	+12,1
- Muut kehysmenojen lisäykset (pääosin kriisinhallintamenoja)	+6,5
- Palkkausten tarkistukset	+5,6
- PV:n henkilö- ja tehtävämäärän lisääminen (HO 2019)	+1,0
- Sotilastiedustelulain toimeenpano	+0,8
Vähennykset v. 2021 talousarvioon verrattuna yhteensä	**-28,6**
- Laivue 2020 –hankinta; vuosiosuuden muutos	-8,2
- Varusmiesten ruokarahat	-7,1
- Sopimussotilaat (4,7) ja määräaikainen henkilöstö (2,5) (TA 2021, elvytys)	-7,2
- JTS-miljardin tuottavuussäästö (PV + PLM)	-4,8
- Muut vähennykset	-1,3
Muutokset v. 2021 talousarvioon verrattuna yhteensä (netto)	**+220,6**

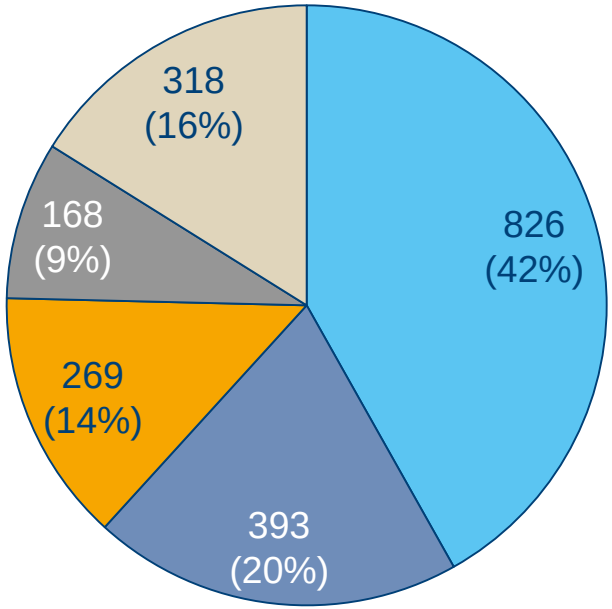
Sotilaallisen maanpuolustuksen menot (pl. alv)

HX-hanke
Materiaalisen valmiuden menot (ml. LV2020, pl. HX)
Kiinteät henkilöstömenot
Kiinteistömenot
Muut toimintamenot ja valtionapumenot

Sisältää valtion talousarvion luvun 27.10 (Sotilaallinen maanpuolustus) menot.
Ei sisällä alv-menoja.

Momentti 27.10.01 (Puolustusvoimien toimintamenot) – Bruttomenot yhteensä 1 975 milj. euroa

- **Palkkausmenot**
- **Materiaalin kunnossapito ja joukkojen varustaminen (pl. palkat)**
- **Kiinteistömenot**
- **Asevelvollisten koulutus ja ylläpito (pl. palkat)**
- **Muut toimintamenot**

Vuoden 2022 toimintamenojen tilausvaltuus:

- Valtuuden enimmäismäärä 151,6 milj. euroa
- Menot ajoittuvat vuosille 2022−2027
- Valtuudella on tarkoitus turvata käytettävyystavoitteiden edellyttämät järjestelmien huolto- ja ylläpitosopimukset, pitkän toimitusajan varaosahankinnat sekä muut tarvittavat palvelut vuosille 2022−2027.

Aiemmin hyväksytyt tilausvaltuudet vuonna 2022 (551,5 milj. euroa)

- **PVKEH 2017** **vuosi 2022: 20,8 milj. euroa**
  - yhteensä vuodesta 2022 lähtien: **108,8 milj. euroa**
  - Valtuudella jatketaan alueellisten joukkojen suorituskykyjen kehittämistä, jatketaan Hornetin ja Hawkin elinkaarien turvaavia hankkeita sekä hankitaan ampumatarvikkeita.

- **PVKEH 2018** **vuosi 2022: 238,1 milj. euroa**
  - yhteensä vuodesta 2022 lähtien: **993,5 milj. euroa**
  - Valtuus sisältää pääosan Laivue 2020 -hankkeesta. Muita suurimpia alkavia hankkeita ovat merivoimien Laivue 2000 MLU, pintatorjuntaohjusjärjestelmä 2020, maapuolustuksen infrastruktuuri ja sotilastiedustelun maalittamistuki.

- **PVKEH 2019** **vuosi 2022: 6,6 milj. euroa**
  - yhteensä vuodesta 2022 lähtien: **6,6 milj. euroa**
  - Suurimmat osuudet ovat vastatykistön maalinosoituskyky –hanke ja Puolustusvoimien tiedustelun, valvonnan ja maalittamistuen kehittämisohjelman hankkeet.

- **PVKEH 2020** **vuosi 2022: 16,7 milj. euroa**
  - yhteensä vuodesta 2022 lähtien: **38,9 milj. euroa**
  - Valtuudella mm. päivitetään panssaroitua pyöräajoneuvokalustoa, hankitaan pioneerimateriaalia sekä korvataan koulutuksessa käytettävää räjähde- ja tulenkuvausjärjestelmää.

- **PVKEH 2021** **vuosi 2022: 269,3 milj. euroa**
  - yhteensä vuodesta 2022 lähtien: **758,1 milj. euroa**
  - Valtuudella muun muassa hankitaan ampumatarvikkeita, turvataan Hornetin elinkaarta ja toteutetaan PVERP 2.0 -toiminnanohjausjärjestelmän kehitystä

Momentti 27.10.19 (Monitoimihävittäjien hankinta)

TA 2021:ssä kuvatun rahoitusmallin mukaisesti:

- Rahoitus 10 mrd. euroa sisältyi kokonaisuudessaan vuoden 2021 talousarvioon.
- HX 2021 -tilausvaltuus 9,4 mrd. euroa, menot ajoittuvat vuosille 2021−2031.
  - Vuoden 2022 tilausvaltuuden osuus 1 500 milj. euroa.
  - Vuoden 2021 tilausvaltuuden osuus 900 milj. euroa siirtyy todennäköisesti vuodelle 2022.

- Hankinnan muu rahoitus 580 milj. euroa viisivuotisena siirtomäärärahana, jota käytetään myös 2021-2031.
  - Vuoden 2021 rahoitus siirtyy valtaosin vuodelle 2022.
- Hankinnasta aiheutuvat indeksi- ja valuuttakurssimenot budjetoidaan vuosittain erikseen alkaen vuodesta 2022.
  - TAE 2022 ennakollinen kustannustasotarkistus (1,5 %) 22,5 milj. euroa.

Momentin 27.10.19 päätösosan muutosesitys 1/2

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 522 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) monitoimihävittäjien, aseiden, ampumatarvikkeiden ja muiden järjestelmien hankintaan sekä niiden testaukseen, käyttöönottoon ja koulutukseen

2) palvelujen ostoihin, hallintomenoihin ja käyttöönottovaiheen ylläpitoon

3) varaosien ja vaihtolaitteiden hankintaan

4) hankintaan välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä auditointeihin

5) tilojen ja sotilasalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja ~~tilapäisiin~~ käyttöönottovaiheen vuokrakustannuksiin

6) tietosuoja- ja turvarakentamiseen sekä muihin turvallisuushankintoihin

7) enintään vuosittain ~~50~~ 80 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen

8) indeksi- ja valuuttakurssimenoihin.

Momentin 27.10.19 päätösosan muutosesitys 2/2

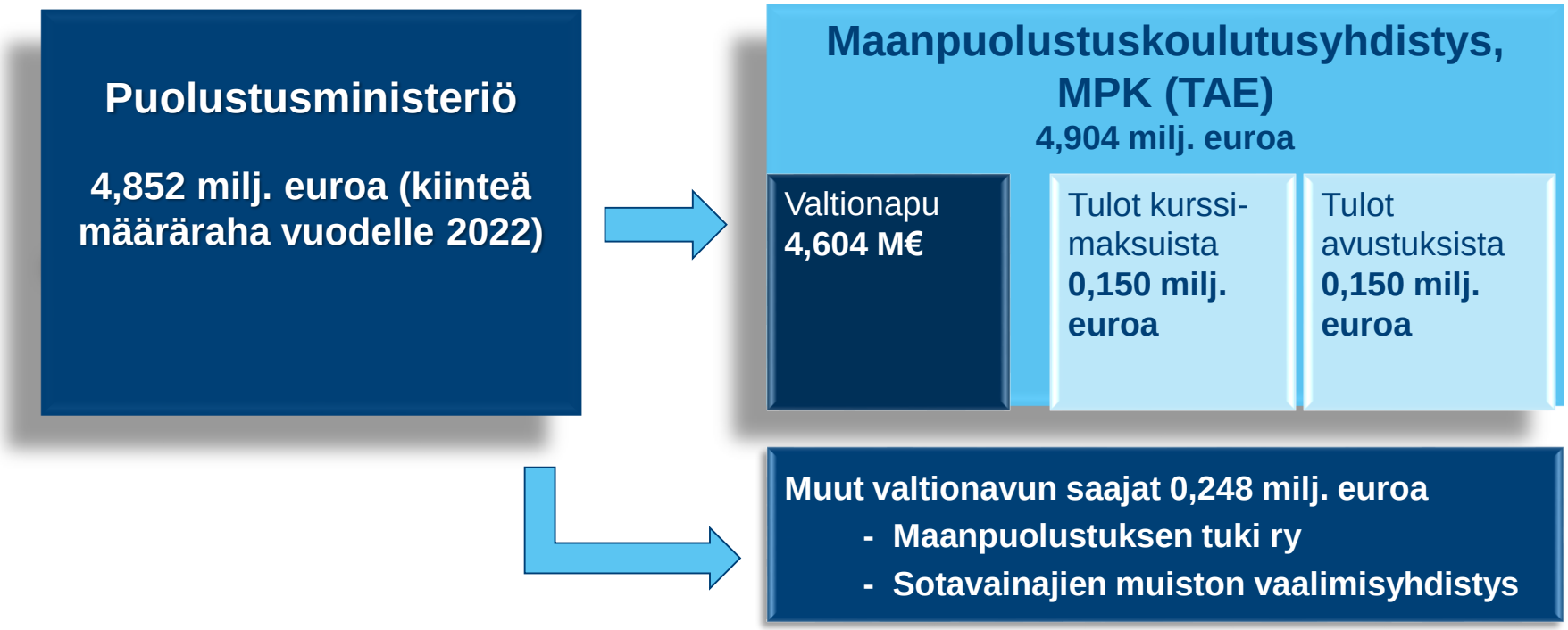
Päätösosaan ehdotetaan täydennettäväksi siten, että valtuuden menot voidaan käsitellä samoin kuin momenteilla 27.10.18. ja 27.10.01.

- ”Vuonna 2022 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyn tilausvaltuuden käyttämättä olevaa määrää vastaavasti valtuuden kokonaismäärän puitteissa.”

- ”Aiemmin hyväksytystä tilausvaltuudesta saa aiheutua valtiolle menoja valtuudessa olevasta vuosittaisesta enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.”

  - esitetään, että valtuutta voidaan sitoa myöntämisvuoden jälkeen (hankesuunnitelman mukaisesti tilausvaltuutta ei sidota kokonaisuudessaan vuonna 2021).

Momentti 27.10.50
(Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen)

- Tuki myönnetään valtionapuna hakemuksesta
- PLM:n haku loka-marraskuussa, päätökset 1/2022 talousarvion tullessa voimaan

Momentti 27.10.50
(Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen)

TAE 2021 määräraha on 4 852 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää

- Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen
- **Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK)** myönnettävään valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin ja varautumistoiminnan kuluihin
- Kaatuneiden muiston vaalimistyöstä aiheutuviin menoihin
- Sotilaallisen kriisinhallinnan veteraanien kuntoutukseen ja henkiseen tukeen (esitys: LTAE IV 2021 käyttöperustemuutos ja TAET 2022:lisämäärärahaesitys 120.000 euroa)

Maanpuolustuskoulutusyhdistys

- ✓ Laillisuustarkastus päättynyt, hallinnolliset toimenpiteet valmistelussa
- ✓ Koronaviruspandemia on vaikuttanut MPK:n koulutustuloksiin
- ✓ Välitilintarkastus ja valtionapujen tarkastus vuonna 2021
- ✓ MPK:lla vuosien 2023-2026 kehysehdotus valmistelussa, joka sisällytetään osaksi PLM:n hallinnonalan kehysehdotusta ko. vuosille

Ylimääräinen valtionapuhaku vuodelle 2021

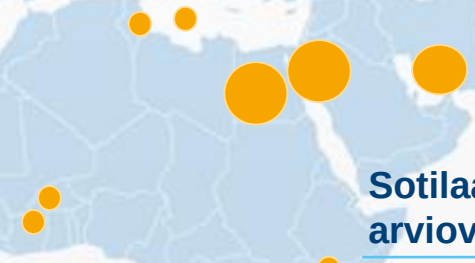
- Sotilaallisen kriisinhallinnan veteraanien kuntoutukseen ja henkiseen tukeen
- Edellytys päätökselle, että eduskunta hyväksyy LTAE IV- käyttöperusteiden muutoksen

Momentti 27.30.20 (Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot) – yhteensä 64,3 milj. euroa

- Täydentävän talousarvioehdotuksen mukaisesti
- Muutoksia käyttösuunnitelmakohtiin (vrt. 2021)
- Afganistanin RS-operaatio päättyy 2020
- EUTM/Malin ja Malin YK-operaatiot arviovahvuus 10 ⇨ 65 henkilöön

Sotilaallisen kriisinhallinnan määrärahat TAE22 (1 000 euroa)

Käyttösuunnitelmakohta	UM 24.10.20	PLM 27.30.20	Yhteensä
Libanonin kriisinhallintaoperaation menot (UNIFIL)	16 285	9 715	26 000
Irakin koulutusoperaation menot	7 501	7 270	14 771
Resolute Support – operaatio, Afganistan	0	1 800	1 800
EU:n Malin koulutusoperaatio	6 284	12 800	19 084
Muut pienemmät kriisinhallintaoperaatiot yhteensä	7 762	3 884	11 646
Yhteiset menot	10 194	8 656	18 850
Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma		16 800	16 800
Varalla	5 054	3 348	8 402
YHTEENSÄ	**53 080**	**64 273**	**117 350**

Sotilaallisen kriisinhallinnan arviovahvuudet

Operaatio, joukko	2022
Kosovo, KFOR	21
Afganistan, RS	0
Sotilastarkkailijat yms.	17
EU:n Somalian koulutusoperaatio	12
EU:n Malin koulutusoperaatio	55
YK:n Malin operaatio	10
Libanon, UNIFIL	200
Irak, OIR	75
EUNAVFOR MED Irini	10
Irakin koulutusoperaatio, NMI	5
EU:n Mosambikin koulutusoperaatio	4
Operaatiot yhteensä (hlöä)	**409**